

Vogels op het meest zuidelijke eilandje langs de pier in Huizen in 2015

Vogelwerkgroep
Het Gooi en Omstreken
Rapportnummer: 241

Vogels op het meest zuidelijke eilandje langs de pier in Huizen in 2015

Huub Casander

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken
Subgroep Avifauna
Postbus 1028
1200BA Hilversum
broedvogels@vwggooi.nl
www.vwggooi.nl

Uitgave VWG: 241

foto's: Huub Casander (voorjaar 2015)
Kaarten: Google ©Tele Atlas (2015)

Dankwoord

De auteur is veel dank verschuldigd aan de leden van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken die de inventarisaties hebben uitgevoerd, te weten:

Huub Casander
Jelle Harder
Peter Jansen
Mieke Pieren-Olijhoek
Tjark van Heiningen

Dank aan Dick Jonkers, die zeer nuttige kanttekeningen en aanvullingen heeft gemaakt bij het rapport en Folkert de Boer van waarneming.nl, die speciaal voor dit project een inventarisatiegebied heeft aangemaakt.

Samenvatting

In 1999 – 2000 is de toegang tot de haven van Huizen gewijzigd.

Als natuurcompensatie heeft de gemeente Huizen vier eilandjes aangelegd in het Gooimeer. De provincie heeft hiervoor vergunning verleend.

Oorspronkelijk zouden de vier eilandjes gelegenheid moeten bieden aan grondbroeders.

Door de toepassing van een verkeerde toplaag kon het groen weelderig groeien.

In de beginjaren is door vrijwilligers, van bijvoorbeeld de Vogelwerkgroep, onderhoudswerk verricht. Dit bestond uit het handmatig verwijderen van opgroeiende vegetatie.

Echter door meningsverschillen over wie verantwoordelijk is voor het onderhoud is dit in een impasse geraakt.

Door aandringen vanuit de Vogelwerkgroep Gooi en Omstreken zijn de gemeente Huizen en Staatsbosbeheer met elkaar in gesprek gekomen. Na oriënterende gesprekken hebben voorgaande partijen en de Werkgroep Landschapsbeheer Nardinclant afspraken gemaakt over het beheer. Als eerste resultaat hierop heeft Staatsbosbeheer het meest zuidelijke eilandje kaal gemaakt. Hier wordt een zandplaatsituatie nagestreefd die geschikt moet zijn als foerageer- en broedplaats voor grondbroeders.

De overige eilanden zullen aan hun lot worden overgelaten, zodat hier een natuurlijke situatie ontstaat voor andere (vogel)soorten.

Vrijwilligers van Nardinclant en de Vogelwerkgroep zullen er voor zorgen dat het eiland kaal het broedseizoen in gaat.

De Vogelwerkgroep Gooi en Omstreken heeft het eilandje gemonitord op aanwezigheid van de diverse vogelsoorten.

Zicht vanaf de pier op het eilandje

foto: H.Casander

Inhoudsopgave:

Samenvatting.....	4
Inleiding.....	6
Methode.....	7
Waarnemingen.....	8
Conclusie.....	13

1. Inleiding

Na het kaal maken van het grote deel van het meest zuidelijke eilandje langs de Huizer pier was een startinventarisatie nodig om te kunnen zien welke vogels hier gebruik van maken.

Het doel is om dit te vergelijken met toekomstige jaren.

Hierdoor kan bekeken worden of het beheer effect heeft op de populatie.

Van 2014 zijn publieke waarnemingen, die via waarneming.nl zijn opgevoerd, opgenomen.

Over 2015 is het een combinatie van een methodische telling en de waarnemingen zoals die ook over 2014 zijn gebruikt.

Omdat zowel de gemeente als de Vogelwerkgroep benieuwd zijn naar de ontwikkelingen van het vogelbestand op en rond het eiland is in 2015 gestart met de telling. Voor een goed resultaat zullen echter over meerdere jaren waarnemingen gedaan moeten worden.

2. Methode

Rond 1 januari 2015 is het eilandje in opdracht van Staatsbosbeheer kaal gemaakt.

De wens van de gemeente was om per begin september een voorlopig resultaat te kunnen zien van de aanwezigheid op vogels. Hierdoor is 31 juli 2015 als laatste waarnemingsdatum gekozen.

De waarnemingen van 1-1-2015 tot 31-7-2015 zijn in dit rapport gebruikt.

In de periode van eind maart tot en met eind juli is tweewekelijks een telling door de Vogelwerkgroep uitgevoerd, te weten: 29 maart, 12 april, 26 april, 10 mei, 24 mei, 7 juni en 5 juli.

Tijdens deze waarnemingsmomenten is gedurende ca een half uur genoteerd welke vogelsoorten in welke aantallen op het eilandje verbleven.

Op 18 mei is het eilandje bezocht om het te onderzoeken op aanwezige broedgevallen.

Daarnaast is gebruikt gemaakt van alle overige publieke waarnemingen die op waarneming.nl in de betreffende periode zijn ingevoerd.

Om de uitkomst enigszins te kunnen vergelijken met dezelfde periode in het jaar 2014 zijn de observaties die in waarneming.nl beschikbaar waren in dit rapport gebruikt.

Het gebied waarvan de gegevens zijn verwerkt is op het onderstaande kaartje aangetekend. Hiervan is gebruik gemaakt omdat de meeste publieke waarnemingen via de smartphone worden ingevoerd vanaf de plek waar de waarnemer staat. Vandaar dat de vaste wal in het gebied is opgenomen. Behalve waarnemingen van vogels op het eilandje zelf zijn ook soorten en waarnemingen opgenomen die zichtbaar waren in het gebied ervoor. Ze vallen binnen de invloedssfeer van het eilandje.

3. Waarnemingen

Het aantal waarnemingen in de periode 1 januari tot 31 juli is gestegen van 92 in 2014 naar 394 in 2015.

Het aantal vogels dat bij die waarnemingen is geteld bedraagt in 2015 liefst 2065 stuks ten opzichte van 1203 stuks in 2014.

Dit kan een forse stijging genoemd worden.

Wel moet hierbij worden opgemerkt dat een deel van deze stijging komt door het periodiek inventariseren door de betrokken waarnemers.

Laten we deze waarnemingen buiten beschouwing, dan zien we toch een toename in aantal waarnemingen en soorten.

Het aantal vogelkijkers dat zijn/haar waarneming op waarneming.nl heeft gezet is licht gestegen van 26 naar 34.

De eerste conclusie zou kunnen zijn dat het gebied aantrekkelijker lijkt te zijn geworden voor het kijken van vogels.

Of er voor het kaal maken van het eiland zich al vogels ophielden aan de westkant van het eiland valt niet te zeggen. Dit deel werd natuurlijk door de voormalige bosschage aan het oog onttrokken. Wel valt te zien dat specifieke bosvogels zoals de zwartkop en zanglijster dit jaar niet zijn waargenomen.

Wel is er een duidelijke toename van liefhebbers van pionierssituatie en kale grond zoals: bontbekplevier, witte kwikstaart, gele kwikstaart, grote gele kwikstaart, noordse kwikstaart, rouwkwikstaart, kemphaan, kleine plevier, oeverloper, visdief en watersnip.

Opvallend is het grote aantal waargenomen watersnippen.

Enkele soorten waarvan met zekerheid kon worden vastgesteld dat ze er hebben gebroed zijn: grauwe gans, kuifeend, wilde eend en bontbekplevier. Tijdens een inspectieronde op het eiland op 18 mei zijn restanten van eieren en nesten gevonden. Van de bergeend zijn 7 pullen gezien en 3 keer is er een juveniele Kievit gespot.

Op 14 december 2014 werd geconstateerd dat een vos wadend overstak van het eerste eilandje naar het vasteland. Hopelijk zal deze predator in de toekomst geen roet in het eten gooien.

waarnemingen publiek in de periode van 1 januari-31 juli 2014								
	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	totaal
aalscholver	5		1					6
baardman	2							2
bergeend	11							11
blauwe reiger	9	2	1					12
boerenzwaluw				4				4
brilduiker	250							250
dodaars	25	5	2					32
fuut	3	4	1					8
gaai	2							2
grasmus						2	1	3
grauwe gans	6							6
grote zilverreiger				1				1
ijsvogel	2	1						3
kleine mantelmeeuw			1					1
kleine zwaan	401							401
kluut		7						7
knobbelzwaan	1					80		81
kokmeeuw	21							21
krakeend	31		1					32
kuifeend	7							7
lepelaar				1				1
meerkoet	14	8						22
pijlstaart	16							16
rietgors	1						1	2
rietzanger							1	1
scholekster			4					4
visdief						3		3
waterhoen	5	5	1					11
waterral	1	1						2
watersnip	1							1
wilde eend	97	3	31					131
wintertaling	21	94						115
witte kwikstaart		1						1
zanglijster		2						2
zwartkop							1	1
eindtotaal	932	133	43	6	0	85	4	1203

waarnemingen VWG in de periode van 1 januari-31 juli 2015								
	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	totaal
aalscholver				85	51	7		143
bergeend			1	22	15	10		48
blauwe reiger					1			1
boerenzwaluw				44	3		6	53
bontbekplevier			2	2	12	1		17
ekster				1	3			4
fuut					2			2
gele kwikstaart					21			21
grauwe gans				20	8			28
grote gele kwikstaart				2				2
holenduif					1		1	2
huiszwaluw				1				1
kauw					5			5
kievit			4	5	8	3	1	21
kleine mantelmeeuw				2	8	1		11
kleine plevier					2			2
kluut				6		1		7
knobbelzwaan				8		13	1	22
koekoek						3		3
kokmeeuw				54	35	5		94
krakeend				16	4		40	60
kuifeend				68	26	8		102
lepelaar					1			1
meerkoet				4	3	14		21
nijlgans					2			2
oeverloper					1			1
oeverzwaluw				30				30
scholekster					2		1	3
spreeuw				3	3		150	156
visdief					2	1	2	5
watersnip			3					3
wilde eend				31	20	26	8	85
wintertaling				2				2
witte kwikstaart			3	1	6			10
zilvermeeuw				12	12	7		31
zwarte zwaan				2				2
eindtotaal			13	421	257	100	210	1001

waarnemingen publiek in de periode van 1 januari-31 juli 2015								
	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	totaal
aalscholver				200		1		201
baardman		1						1
bergeend		71	16	59		1		147
blauwe reiger		2			1	1	1	5
boerenzwaluw				14		6		20
bokje		1						1
bontbekplevier			4	8	4	2		18
brilduiker			2					2
bruine kiekendief				1			1	2
casarca						2		2
dodaars		1		2				3
eider		5	6	1				12
ekster		3			1			4
fuut		7	1		1	1		10
geelpootmeeuw				1				1
gele kwikstaart				1	1			2
gierzwaluw						1		1
grasmus				3				3
grote gele kwikstaart	2	1						3
grote zilverreiger						2	1	3
huismus						3		3
huiszwaluw				3				3
ijsvogel		2	2					4
kemphaan							4	4
kievit				1	2	1		4
kleine mantelmeeuw						1		1
kleine plevier				2	10			12
kluut			6					6
knobbelzwaan						1		1
koekoek						1		1
kokmeeuw	50					1		51
krakeend		5			2	1		8
krooneend				31				31
kuifeend		17	2			1		20
lepelaar							3	3
meerkoet	5	1				1		7
noordse gele kwikstaart					10			10
oeverloper				1	6			7
oeverzwaluw			6			2		8
pijlstaart		44	26	24				94
rietgors				1				1
rietzanger				1				1
roodborst	1							1
rouwkwikstaart			3					3
scholekster					4			4
stormmeeuw				1				1
tapuit				2				2
visdief				1				1
waterhoen	3							3
waterral		1						1
watersnip		58	95	37				190
wilde eend		32				24		56
wintertaling		20		1				21
witte kwikstaart	3	2	2					7
wulp				1				1
zilvermeeuw	1	2				2		5
zwarte kraai		47						47
eindtotaal	65	323	171	397	42	56	10	1064

waarnemingen totaal in de periode van 1 januari-31 juli 2015								
	januari	februari	maart	april	mei	juni	juli	totaal
aalscholver				285	51	8		344
baardman		1						1
bergeend		71	17	81	15	11		195
blauwe reiger		2			2	1	1	6
boerenwaluw				58	3	6	6	73
bokje		1						1
bontbekplevier			6	10	16	3		35
brilduiker			2					2
bruine kiekendief				1			1	2
casarca						2		2
dodaars		1		2				3
eider		5	6	1				12
ekster		3		1	4			8
fuut		7	1		3	1		12
geelpootmeeuw				1				1
gele kwikstaart				1	22			23
gierzwaluw						1		1
grasmus				3				3
grauwe gans				20	8			28
grote gele kwikstaart	2	1		2				5
grote zilverreiger						2	1	3
holenduif					1		1	2
huismus						3		3
huiswaluw				4				4
ijsvogel		2	2					4
kauw					5			5
kemphaan							4	4
kievit			4	6	10	4	1	25
kleine mantelmeeuw				2	8	2		12
kleine plevier				2	12			14
kluut			6	6		1		13
knobbelzwaan				8		14	1	23
koekoek						4		4
kokmeeuw	50			54	35	6		145
krakeend		5		16	6	1	40	68
krooneend				31				31
kuifeend		17	2	68	26	9		122
lepelaar					1		3	4
meerkoet	5	1		4	3	15		28
nijlgans					2			2
noordse gele kwikstaart					10			10
oeverloper				1	7			8
oeverwaluw			6	30		2		38
pijlstaart		44	26	24				94
rietgors				1				1
rietzanger				1				1
roodborst	1							1
rouwkwikstaart			3					3
scholekster					6		1	7
spreeuw				3	3		150	156
stormmeeuw				1				1
tapuit				2				2
visdief				1	2	1	2	6
waterhoen	3							3
waterral		1						1
watersnip		58	98	37				193
wilde eend		32		31	20	50	8	141
wintertaling		20		3				23
witte kwikstaart	3	2	5	1	6			17
wulp				1				1
zilvermeeuw	1	2		12	12	9		36
zwarte kraai		47						47
zwarte zwaan				2				2
eindtotaal	65	323	184	818	299	156	220	2065

4. Conclusie

Het is moeilijk om conclusies trekken uit de verzamelde waarnemingen.

Een ervan zou kunnen zijn dat het gebied aantrekkelijker lijkt te zijn geworden voor het kijken naar vogels. Dit komt namelijk naar voren uit het aantal soorten dat in 2014 en 2015 is ingevoerd op waarneming.nl., met een stijging van 35 naar 57 soorten. Hierbij moet wel worden bedacht, dat het aantal publieke waarnemingen sterk afhankelijk is van onder meer de bezoekfrequentie.

Met de periodieke tellingen erbij bedroeg het totale aantal soorten in 2015 63.

Door leden van de Vogelwerkgroep is het gebied zeven keer bezocht in de periode eind maart tot begin juli. Dit tijdvak komt grotendeels overeen met het broedseizoen en geeft een indicatie voor het aantal soorten broedvogels. Om het exacte soortenaantal en het precieze aantal broedparen te bepalen zal een gerichte broedvogelinventarisatie noodzakelijk zijn, waarbij het eilandje wordt bezocht. Door deze methodiek jaarlijks of om de paar jaar te herhalen, kan de ontwikkeling in de broedvogelstand worden gevolgd, evenals invloed van het beheer.

Diverse soorten die een voorkeur hebben voor een pionierstatus hebben het eiland bezocht en/of gebruikt als broedplaats.

Ook andere soorten gebruiken het eilandje als foerageer- en rustplaats.

De waarneming van de rouwkwikstaart en noordse gele kwikstaart kunnen als bijzonder worden beschouwd.

Belangrijk zal zijn om de pionierstatus in de toekomst te waarborgen. Hierdoor zal het eiland voor vele soorten als broed-, rust- en foerageergebied te gebruiken zijn.